

4.2.7 YO Taloustiedonkeruu 2019

- 4.2.7 Taloustiedonkeruu
 - 4.2.7.1 Tuloslaskelma ja sitä täydentävät tiedot
 - 4.2.7.2 Tase ja sitä täydentävät tiedot
 - 4.2.7.3 Toimintokohtainen erittely varsinaisen toiminnan tuotoista ja kuluista
 - 4.2.7.4 Tutkimusrahoitus
 - 4.2.7.5 Yliopiston varsinaisen toiminnan kokonaiskustannukset
 - 4.2.7.6 Tiedot liiketoiminnasta

Käsikirjan status

- **Tiedonkeruun käsikirja 2019 on lukittu.**

11.12.2019 Huomioitu taloushallinnon koodiston muutoksesta johtuvat muutokset tiedonkeruihin

4.2.7 Taloustiedonkeruu

Yliopistojen uuden oikeudellisen aseman myötä yliopistojen taloudellinen raportointi ja taloustiedonkeruiden tietosisällöt muuttuivat vuodesta 2010 alkaen. Yliopistot laativat kirjanpitolain mukaisen tilinpäätöksen. Yliopistojen talousseuranta rakentuu pääosin tämän lakisääteisen tilinpäätösraportoinnin tuottamien tietojen pohjalle. Kirjanpitolain mukainen tilinpäätösraportointi tuottaa riittävät tiedot mm. yliopistojen kannattavuuden, omavaraisuuden ja maksuvalmiuden seurantaan. Osa tilinpäätöstiedoista toimitetaan opetus- ja kulttuuriministeriölle tilinpäätöstä tarkemmalla jaottelulla. Tilinpäätöstietojen lisäksi yliopistot toimittavat ministeriölle sen tarvitsemat muut taloustiedot. Yliopistojen taloustiedonkeruun sisällöt muuttuivat tilastovuoden 2019 tiedoista lähtien johtuen vuoden 2019 alussa voimaan tulleesta uudesta korkeakoulujen taloushallinnon koodistosta.

Taloustiedonkeruulomakkeita on yhteensä kuusi: Tuloslaskelma ja sitä täydentävät taloustiedot (1), Tase (2), Toimintokohtaiset tuloslaskelmatiedot (3), Tutkimusmenot (4), Kustannustiedot (5) sekä liiketoiminnan tuloslaskelma (6). **Tiedonkeruulomakkeiden 1 ja 2 tiedot toimitetaan myös yliopistokonsernista,** mikäli yliopisto on velvollinen laatimaan konsernitilinpäätöksen. Lomakkeissa 1, 2 ja 6 ilmoitetaan myös vertailuvuoden tiedot. Taloustietojen tiedonkeruuhjeissa mainitut sarakkeet kirjainkoodineen viittaavat kyseisen tiedonkeruulomakkeen Excel-syöttöpohjan sarakkeisiin. Kaikissa tiedonkeruulomakkeissa sarakkeet A ja B ovat samansisältöisiä. Tiedonkeruusovellus suorittaa tiettyjä tarkistuksia lomakkeiden 1, 3 ja 5 välillä. Tarkistukset on kerrottu tiedonkeruuhjeistuksen lopussa. Tarkistuksista johtuen ko. lomakkeet pitää syöttää järjestyksessä 1, 3 ja 5.

Kaikki taloustiedot ilmoitetaan euron tarkkuudella (lomakkeet eivät hyväksy muita kuin kokonaislukuja). Ne tiedonkeruulomakkeiden sarakkeet, joihin ei tule tietoa jätetään tyhjiksi (= tietoa ei ole). Mikäli tuotto- tai kulutieto on olemassa, mutta se saa arvon nolla, merkitään sarakkeeseen nolla. Lomakkeissa 1, 2 ja 6 tiedot, joiden kohdalla näkyy tämän tiedonkeruuhjeen selitteessä merkintä (+/-) voivat saada joko positiivisen tai negatiivisen arvon. Muut luvut ovat lähtökohtaisesti positiivisia riippumatta siitä, onko kyseessä tuotto- vai kuluerä.

Tiedonkeruulomakkeilla kerättävien tietojen lisäksi yliopistojen tulee toimittaa tilinpäätösasiakirjat liitetietoineen sekä toimintakertomus sähköisessä muodossa KOTA-järjestelmään asiakirjojen valmistuttua.

4.2.7.1 Tuloslaskelma ja sitä täydentävät tiedot

Yliopistoa koskevat tuloslaskelmatiedot toimitetaan OKM:lle korkeakoulujen taloushallinnon koodistossa ja tilinpäätöksessä esitettyä yksityiskohtaisemmin. Tarkempia tietoja kysytään mm. avustustuotoista, muista tuotoista ja muista kuluista. Lomakkeen lopussa kysytään lisäksi erikseen tiedot alv-kompensaatiototeumasta sekä harjoittelukoulujen rahoituksesta. Tuloslaskelmatiedot toimitetaan myös yliopistokonsernista, mikäli yliopisto on velvollinen laatimaan konsernitilinpäätöksen.

Tiedonkeruulomakkeella 1 kerättävät tiedot

Yliopistot merkitsevät samalle tiedonkeruulomakkeelle sekä yliopiston että yliopistokonsernin tiedot. Lomakkeella annetaan **ensin yliopiston tiedot, sitten yliopistokonsernin tiedot.** Yliopistokonsernin tiedot erotetaan yliopiston tiedoista ns. konsernitunnuksen avulla (= K-kirjain + yliopiston nimi). **Ti edot annetaan sekä tilikaudelta 2019 että tilikaudelta 2018 (vertailutieto).**

Sarakkeiden H ja CD tiedot koskevat vain yliopistokonsernia. Yliopistokonsernista ei eritellä tarkemmin avustustuottoja (sarakkeet I-AC) eikä tiettyjä kuluja (sarakkeet AF-AH ja AK-AO).

Sarake A

Yliopiston tai yliopistokonsernin nimi.

Sarake B

Tilikausi 1.1.–31.12.20XX kalenterivuoden tarkkuudella (YYYY), esim. 2012. Tilikausi valitaan tietoja syötettäessä tiedonkeruulomakkeen alasvetovalikosta, josta on mahdollista valita tilikaudeksi tilinpäätösvuosi sekä vertailuvuosi (=edellinen vuosi). Lomakkeelle syötetään ensin vertailuvuoden tiedot ja sitten tilinpäätösvuoden tiedot.

LIKEVAIHTO: Sarakkeet C–G

Sarake C

Liikevaihto. Kirjanpitolain mukaisesti liikevaihtoon luetaan tuotteiden ja palveluiden myynnistä saadut tuotot, joista on vähennetty myönnetty alennukset, sekä arvonlisävero ja muut välittömästi myynnin määrään perustuvat verot. Lomake summaa tähän kohtaan tiedot automaattisesti sarakkeista D–G/H eli tämä kohta täytetään syöttämällä tiedot näihin sarakkeisiin

Sarake D

Korkeakoulujen valtionrahoitus = OKM:n korkeakoulujen toimintaan osoittaman perusrahoituksen valtion talousarvion momentilta 29.40.50 (kalenterivuosi). Perusrahoitukseen sisältyvä alv-kompensaatio kirjataan taseen erään "Saadut alv-ennakot".

Sarake E

Avustustuotot = Lomake summaa tähän kohtaan tiedot automaattisesti sarakkeista I-X. Sisältää kohdennetut valtionavustukset sekä hankerahoituksen EU:lta ja muilta yhteisöiltä esim. Business Finlandin ja Suomen Akatemian rahoitus, EU-rahoitus, projekti-kohtainen rahoitus muilta rahoittajilta, kuntien avustukset sekä VM:n osuus harjoittelukoulujen valtionrahoituksesta. Sisältää saadut investointiavustukset.

Sarake F

Liiketoiminnan tuotot = Varsinaiseen toimintaan liittyvästä liiketoiminnasta kertyvä liikevaihto. Sisältää:

- Liiketoiminnan muodossa tapahtuvat koulutus- (tilauskoulutus, täydennyskoulutus), konsultointi- ja tutkimuspalvelut sekä opetuksen yhteydessä tuotettujen tuotteiden ja palvelujen tuotot.
- Tilojen ulosvuokraus (jos liiketoimintaa).
- Toiminta, johon ei saa käyttää valtionrahoitusta ja josta tulee laatia erillinen tuloslaskelma.

Vertaa liiketoimintaa elinkeinotoimintaan. Elinkeinotoiminnalla tarkoitetaan elinkeinoverolain mukaista liiketoimintaa, josta tarkemmat ohjeet antaa verohallinto.

Ulkomaisen liiketoiminnan osuus merkitään sarakkeeseen Y.

Sarake G

Muut tuotot = Lomake summaa tähän kohtaan tiedot automaattisesti sarakkeista Z-AC. Kaikki muut tuotot, joita ei eritellä jossain muualla tuloslaskelmassa, kuten maksuasetuksen perusteella perittävät maksut (esim. avoin yliopisto-opetus), lukukausimaksut ja muut tuotot, satunnainen tilojen ulosvuokraus, vakuutuskorvaukset, käyttöomaisuuden myyntivoitot, tutkimuslaitteiden käyttökorvaukset ja käytettyjen tavaroiden myynti.

Sarake H

Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta (voitosta/tappiosta, +/-)

Sarakkeet I-X Avustustuottojen tarkempi jaottelu.

Avustustuottojen erittely pohjautuu Tilastokeskuksen sektoriluokitukseen, mutta on osittain em. luokitusta tarkempi. Jäljempänä tekstissä esiintyvät S-alkuiset koodit viittaavat sektoriluokitukseen. Sarakkeiden I-X summa siirtyy sarakkeeseen E.

Sarake I = Suomen Akademia

Sarake J = Business Finland

Sarake K = Muu OKM

Sarake L = (tyhjä)

Sarake M = Muu valtio (S1311, pl. edellä mainitut rahoituslähteet). Sisältää myös valtion budjetin ulkopuolisista rahastoista muut kuin pääasiassa liiketoimintaa harjoittavat yksiköt. Sisältää toisilta yliopistoilta saadun rahoituksen.

Sarake N = Kunnat ja kuntayhtymät. Kunnilla ja kuntayhtymillä (S1313) tarkoitetaan esim. kuntien virastoja ja laitoksia, maakuntien liittoja, seutukuntayhtymiä sekä kuntia palvelevia voittoja tavoittelemattomia kuntayhteisöjä. Tähän ryhmään eivät kuulu kuntien liikelaitokset ja pääasiassa liiketoimintaa harjoittavat yksiköt eivätkä liikelaitoskuntayhtymät (kuuluvat sarakkeeseen Q).

Sarake O = Muu julkinen hallinto. Muulla julkisella hallinnolla tarkoitetaan työeläkelaitoksilta sekä muilta sosiaaliturvarahastoilta saatua rahoitusta. Muuhun julkiseen rahoitukseen luetaan mm. eläkevakuutusyhtiöt, eläkesäätiöt ja -kassat sekä työttömyysvakuutusjärjestelmää hoitavat yksiköt (S1314).

Sarake P = Voittoja tavoittelemattomat yhteisöt, esim. kirkot, säätiöt, puolueet, rahastot (S15)

Sarake Q = Kotimaiset yritykset, pl. rahoituslaitokset. Sisältää myös valtion ja kuntien pääasiassa liiketoimintaa harjoittavat yksiköt sekä valtion ja kuntien liikelaitokset (S11).

Sarake R = Kotimaiset rahoituslaitokset (S12), myös Kuntarahoitus Oyj.

Sarake S = Kotitaloudet (S14)

Sarake T = EU-rahoitus. suoraan EU:lta tuleva rahoitus, mukaan lukien sosiaali- ja aluekehitysrahastojen EU-osuudet (S212). Rahoitus sisältää kansallisesta rahoituksesta valtion osuuden.

Sarake U = Euroopan Unionin maat, yritysrahoitus (S211: yritysrahoituksen osuus)

Sarake V = Euroopan Unionin maat, muu rahoitus (S211: muun rahoituksen osuus)

Sarake W = Muut ulkomaat, yritysrahoitus (S22: yritysrahoituksen osuus)

Sarake X = Muut ulkomaat, muu rahoitus (S22: muun rahoituksen osuus), ml. kansainväliset järjestöt

Sarake Y

Ulkomainen liiketoiminta. Taloushallinnon koodiston mukainen liiketoiminta merkitään sarakkeeseen F. Tähän kohtaan merkitään ulkomaiselta toimijalta saadut liiketoiminnan tuotot. Sisältää yliopistolain 9 §:n ja ammattikorkeakoululain 13 §:n mukaisen tilauskoulutuksen liikevaihdon siltä osin kun tilaaja on ulkomaalainen.

Sarakkeet Z-AC Muiden tuottojen tarkempi jaottelu

Muut tuotot jaotellaan OKM:n seurantaan varten neljään taloushallinnon koodistossa mainittuun ryhmään. Sarakkeiden Z-AC summa siirtyy sarakkeeseen G.

Sarake Z = Maksuasetuksen perusteella perittävät maksut

Sarake AA = Lukukausimaksut. Lukukausimaksut jaksetetaan suoriteperiaatteen mukaisesti.

Sarake AB = Pysyväisluontoinen yhteistyö koulutuksen tukitoimintojen järjestämisessä kahden verotonta koulutusta antavan oppilaitoksen välillä

Sarake AC = Muut muut tuotot. Esim. satunnainen tilojen ulosvuokraus, vakuutuskorvaukset, käyttöomaisuuden myyntivoitot, tutkimuslaitteiden käyttökorvaukset ja käytettyjen tavaroiden myynti.

Kulut: Sarakkeet AD-AO

Sarake AD = Kulut yhteensä. Tähän summataan luvut sarakkeista AE-AH

Sarake AE = Henkilöstökulut yhteensä. Tähän summataan luvut sarakkeista AF-AH

Sarake AF = Palkat ja palkkiot

Sarake AG = Henkilöstösivukulut: eläkekulut

Sarake AH = Henkilöstösivukulut: muut henkilösivukulut

Sarake AI = Poistot ja arvonalentumiset

Sarake AJ = Muut kulut yhteensä. Tähän summataan luvut sarakkeista AK-AO

Sarake AK = Tarvikkeet ja tavarat

Sarake AL = Palvelujen ostot

Sarake AM = Tilakustannukset

Sarake AN = Kone- ja laitevuokrat

Sarake AO = Muut muut varsinaisen toiminnan kulut

Sarake AP = **LIIVEVOITTO (TAPPIO)**. Tähän lomake laskee automaattisesti liikevaihdon (sarake C) ja kulut yhteensä (sarake AD) erotuksen.

VARAINHANKINTA-, SIOJITUS- JA RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT: Sarakkeet: AQ-BT

Varainhankinnan tuotot:

Sarake AQ = Keräysten ja lahjoitusten tuotot: kotitaloudet

Sarake AR = Keräysten ja lahjoitusten tuotot: yritykset

Sarake AS = Keräysten ja lahjoitusten tuotot: muut

Sarake AT = Varainhankinnan Liiketoiminnan tuotot

Sarake AU = Muut varainhankinnan tuotot

Varainhankinnan kulut:

Sarake AV = Keräysten ja lahjoitusten kulut

Sarake AW = Varainhankinnan liiketoiminnan kulut

Sarake AX = Muut varainhankinnan kulut

Sarake AY = Varainhankinnan tuotto. Tähän lomake laskee automaattisesti sarakkeiden AQ-AU ja AV-AX erotuksen.

Varsinaisen sijoitustoiminnan tuotot

Sarake AZ = Osinkotuotot

Sarake BA = Korkotuotot

Sarake BB = Myyntituotot

Sarake BC = Vuokratuotot

Sarake BD = Muut tuotot

Varsinaisen sijoitustoiminnan kulut

Sarake BE = Korkokulut

Sarake BF = Vuokrakulut (vastikkeet tms.)

Sarake BG = Myyntitappiot

Sarake BH = Muut kulut

Sarake BI = Käyvän arvon muutos (+/-)

Sarake BJ = Varsinaisen sijoitustoiminnan tuotto. Tähän lomake laskee automaattisesti sarakkeiden AZ-BD ja BI sekä BE-BH erotuksen.

Rahoitustuotot

Sarake BK = Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä
Sarake BL = Tuotot osuuksista omistusyhteisyhteisöissä
Sarake BM = Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista
Sarake BN = Muut korko- ja rahoitustuotot
Sarake BO = Arvon alentumisten palautukset

Rahoituskulut

Sarake BP = Arvon alentumiset muiden pysyvien vastaavien sijoituksista
Sarake BQ = Arvon alentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista
Sarake BR = Korkokulut ja rahoituskulut
Sarake BS = Korkokulut ja rahoituskulut saman konsernin yrityksille

Sarake BT = Rahoitustuotot ja -kulut (netto). Tähän lomake laskee automaattisesti sarakkeiden BK-BO ja BP-BS erotuksen.

Sarake BU = VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA. Tähän lomake laskee automaattisesti liikevoiton (sarake AP), varainhankinnan tuottojen (sarake AY), sijoitustoiminnan tuottojen (sarake BJ) ja rahoitustuotot/kulut (sarake BT) summan.

Tilinpäätössiirrot ja tuloverot: Sarakkeet BV-CD

Sarake BV = Poistoeron muutos (+/-)

Sarake BW = Sidottujen rahastojen muutos yhteensä. Tähän lomake summaa laskee automaattisesti sarakkeiden BX ja BY erotuksen.
Sarake BX = Siirto sidotusta rahastosta
Sarake BY = Siirto sidottuun rahastoon

Sarake BZ = Omakatteisten rahastojen muutos yhteensä. Tähän lomake summaa laskee automaattisesti sarakkeiden CA ja CB erotuksen.
Sarake CA = Siirto omakatteisesta rahastosta
Sarake CB = Siirto omakatteiseen rahastoon

Sarake CC = Tuloverot (+/-). Negatiiviset arvot merkitään jos korkeakoululla tai konsernilla on laskennallisia verosaamisia.

Sarake CD = Vähemmistöosuudet, koskee vain konsernitietoja

Sarake CE = TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO). Tähän lomake laskee automaattisesti kohtien voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (sarake BU), poistoeron muutos (sarake BV), sidottujen rahastojen muutos (sarake BW), omakatteisten rahastojen muutos (sarake BZ), tuloverojen (sarake CC) ja konsernin vähemmistöosuuksien (sarake CD) summan.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tarkentavat tiedot: Sarakkeet CF-CL

Sarake CF = Korkeakoulun varsinaisen toiminnan (pl. liiketoiminta) arvonnalisäverokulut yhteensä
Sarake CG = OKM:n kompensoitava alv, toteuma
Sarake CH = Harjoittelukoulujen VM:n kotikuntakorvauksiin sisältyvä alv.
Sarake CI = Muiden rahoittajien kompensoimat arvonnalisäverot tilikaudella. Jää hankkeen lopulliseksi kustannukseksi.
Sarake CJ = VM:n rahoitus harjoittelukouluille tilikaudella
Sarake CK = OKM:n rahoitus harjoittelukouluille tilikaudella, pl. VM:n maksamat arvonnalisäverot
Sarake CL = Harjoittelukoulun harjoittaman liiketoiminnan kulut yhteensä (jätetään tyhjäksi, jos tällaista toimintaa ei ole)

4.2.7.2 Tase ja sitä täydentävät tiedot

Taseen tehtävänä on kuvata kirjanpitovelvollisen tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa. Taseen tiedot toimitetaan myös yliopistokonsernista, mikäli yliopisto on velvollinen laatimaan konsernitilinpäätöksen.

Tiedonkeruulomakkeella 2 kerättävät tiedot

Yliopistot merkitsevät samalle tiedonkeruulomakkeelle sekä yliopiston että yliopistokonsernin tiedot. Lomakkeella annetaan ensin yliopiston tiedot, sitten yliopistokonsernin tiedot. Yliopistokonsernin tiedot erotetaan yliopiston tiedoista oppilaitostunnuksen lisätyn K-kirjaimen avulla. **Tiedot annetaan sekä tilikaudelta 2019 että tilikaudelta 2018 (vertailutieto).**

Lomakkeen lopussa (sarakeet CN-CR) ilmoitetaan Tilastokeskuksen tarvitsemat tarkentavat tiedot omakatteisten rahastojen varoista. Tietoja käytetään kansantalouden tilinpidon laadinnassa.

Sarake A

Yliopiston tai yliopistokonsernin nimi.

Lomake on rakennettu siten, että riveillä 8 ja 9 voi ilmoittaa vain emoyliopiston tiedot, rivillä 10 ja 11 konsernin tietoja.

Sarake B

Tilikausi 1.1.–31.12.20XX kalenterivuoden tarkkuudella (YYYY), esim. 2012. Tilikausi valitaan tietoja syötettäessä tiedonkeruulomakkeen alavetovalikosta, josta on mahdollista valita tilikaudeksi tilinpäätösvuosi tai vertailuvuosi (=edellinen vuosi). Lomakkeelle syötetään ensin vertailuvuoden tiedot ja sitten tilinpäätösvuoden tiedot.

VASTAAVAA: Sarakkeet C–AR

Taseen Vastaavaa puolella esitetään yliopiston omaisuus eli varat. Taseessa varat on jaettu kahteen osaan: pysyviin vastaaviin ja vaihtuviin vastaaviin.

Sarakkeet C–T: Pysyvät vastaavat

Omaisuus, joka on tarkoitettu yliopiston pysyvään käyttöön ja tuottamaan tuloa useana eri tilikautena.

Sarakkeet C–H

Aineettomat hyödykkeet ovat nimensä mukaisesti immateriaalisia. Aineettomat hyödykkeet voivat olla sopimusperusteisia tai liittyä esimerkiksi teknologiaan, tutkimukseen, taiteeseen tai asiakkaisiin. Aineettomia hyödykkeitä ovat esimerkiksi rakennusoikeudet, lisensiointisopimukset, käyttöoikeudet, tietokannat, patentit, sävellykset, näytelmät ja kirjalliset tuotokset.

C = Kehittämismenot

D = Aineettomat oikeudet, esim. patentit ja tekijänoikeudet

E = Liikearvo

F = **Konserniliikearvo** on se osuus konserniaktiivasta (jäännösarvosta), jota ei voida kohdistaa tytäryrityksen omaisuus- ja velkaerille.

Konserniliikearvo poistetaan vaikutusaikanaan, yleensä enintään viiden vuoden kuluessa tai vaikutusaikanaan, jos sen vaikutusaika on tätä pidempi. Poistoaika voi olla enintään 20 vuotta. Tieto ilmoitetaan vain konsernista.

G = Muut aineettomat hyödykkeet

H = (Aineettomiin hyödykkeisiin liittyvät) Ennakkomaksut

Sarakkeet I–M

Aineellisia hyödykkeitä ovat mm. maa-alueet, rakennukset, koneet ja kalusto.

I = Maa- ja vesialueita ovat mm. maa- ja metsäalueet, rakennetut ja rakentamattomat tontit ja vesialueet

J = Rakennukset ja rakennelmat

K = Koneet ja kalusto

L = Muut aineelliset hyödykkeet

M = Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Sarakkeet N–S

Pysyvien vastaavien **sijoituksia** ovat yliopiston varojen sijoittamiseksi hankitut finanssiarvopaperit sekä yliopiston toimintaan liittyvät ja sitä edistävät arvopaperit, kuten tytäryhtiöosakkeet. Pysyviin vastaaviin sisältyvien sijoituksien arvonalennuskirjaus on tehtävä, jos sijoitusinstrumentin / kohteen käypä arvo alittaa vähintään 20 % ko. sijoituksen kirjanpitoarvon.

N = Osuudet saman konsernin yrityksissä. Tietoa ei ilmoiteta konsernista.

O = Sijoitusluonteiset saamiset saman konsernin yrityksiltä. Saman konsernin yrityksiä ovat mm. emo-, tytär- ja sisaryritykset. Tietoa ei ilmoiteta konsernista.

P = Osuudet omistusyhteyserityksissä

Q = Sijoitusluonteiset saamiset omistusyhteyserityksiltä

R = Muut osakkeet ja osuudet (pysyvään käyttöön hankitut)

S = Muut saamiset, ml. joukkovelkakirjalainasaamiset, jotka on tarkoitus pitää sijoituksena juoksuajan loppuun.

Sarake T

Omakatteisten rahastojen varat. Omakatteinen rahasto (ns. epäitsenäinen säätiö) on useimmiten lahjoitus-, testamentti- tms. tuloista muodostettu rahasto. Yliopiston taseeseen voi sisältyä useita erillisiä varsin pieniä omakatteisia rahastoja, jotka yhdessä kuitenkin muodostavat huomattavan saldon. Omakatteisten rahastojen varat eritellään Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon laadintaa varten tarkemmin sarakkeissa CN–CS. **Tähän sarakkeeseen ei syötetä tietoja, vaan lomake summaa tähän kohtaan tiedot sarakkeista CN–CS.**

Sarakkeet U–AQ: Vaihtuvat vastaavat

Vaihtuvia vastaavia ovat vaihto-omaisuus ja rahoitusomaisuus. Vaihtuvat vastaavat tuottavat tuloa vain yhtenä tilikautena.

Sarakkeet U–Y

Vaihto-omaisuutta ovat sellaisinaan tai jalostettuna luovutettavaksi tai kulutettaviksi tarkoitetut hyödykkeet. Vaihto-omaisuuteen voidaan lukea myös aineettomia hyödykkeitä. Monivuotiset projektit käsitellään koodiston ohjeistuksen mukaisesti, esim. keskeneräisiin projektiin sitoutuneita menoja ei kirjata vaihto-omaisuuteen.

U = Aineilla ja tarvikkeilla tarkoitetaan tavaroiden valmistamista tai palvelujen tuotantoa varten hankittuja hyödykkeitä, jotka liittyvät hyödykkeen valmistamiseen (ml. koneiden ja laitteiden huolto) tai luovutettavien palveluiden tuottamiseen.

V = Keskeneräiset tuotteet voivat olla konkreettisia hyödykkeitä tai vielä luovuttamatta olevia aineettomia hyödykkeitä, joiden tuottamisesta aiheutuneet menot on aktivoitu (esim. tietotekniset sovellukset tai suunnittelutyö).

W = Valmiit tuotteet/tavarat

X = Muu vaihto-omaisuus.

Y = (Vaihto-omaisuuteen liittyvät) ennakkomaksut

(Sarakkeet Z–AQ)

Rahoitusomaisuuteen kuuluvat Saamiset, Rahoitusarvopaperit sekä Rahat ja pankkisaamiset.

Sarakkeet Z–AF

Pitkäaikaiset saamiset erääntyvät maksettavaksi yhtä vuotta pidemmän ajan kuluttua.

Z = Pitkäaikaiset myyntisaamiset

AA = Pitkäaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä. Tietoa ei ilmoiteta konsernista.

AB = Pitkäaikaiset saamiset omistusyhteyksyrityksiltä

AC = Pitkäaikaiset lainasaamiset

AD = Pitkäaikaiset laskennalliset verosaamiset / muut saamiset

AE = Maksamattomat osakkeet/osuudet

AF = Pitkäaikaiset siirtosaamiset

Sarakkeet AG–AM

Lyhytaikaiset saamiset erääntyvät maksettavaksi yhden vuoden tai sitä lyhyemmän ajan kuluttua.

AG = Lyhytaikaiset myyntisaamiset

AH = Lyhytaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä. Tietoa ei ilmoiteta konsernista.

AI = Lyhytaikaiset saamiset omistusyhteyksyrityksiltä

AJ = Lyhytaikaiset lainasaamiset

AK = Lyhytaikaiset laskennalliset verosaamiset / muut saamiset

AL = Maksamattomat osakkeet/osuudet

AM = Lyhytaikaiset siirtosaamiset

Sarakkeet AN–AP

Rahoitusarvopapereita ovat kaikki sijoitusluontoiset osakkeet, osuudet, joukkovelkakirjat ja muut vastaavat arvopaperisijoitukset. Taseen vaihtuviin vastaaviin sisältyvät rahoitusarvopaperit ja muut sijoitukset arvostetaan kirjanpitolain säännösten mukaisesti aina hankintahintaan tai tätä alempaan käypään arvoon.

AN = Osuudet saman konsernin yrityksissä. Tietoa ei ilmoiteta konsernista.

AO = Muut osakkeet ja osuudet, ml. pörssiosakkeet.

AP = Muut arvopaperit, mm. osakerahastot, sijoitusrahasto-osuudet sekä sijoitusluontoiset joukkovelkakirjalainasaamiset.

Sarake AQ

Rahat ja pankkisaamiset

Rahat ovat käteisiä kassavaroja ja pankkisaamiset pankkien ottolainauksilla olevia talletuksia. Pitkäaikaisesti esim. velan vakuudeksi sidottuja pankkitalletuksia ei ilmoiteta tässä erässä vaan tase-erässä Muut saamiset (sarake AE tai AL riippuen talletuksen erääntymisestä).

Sarake AR

Vastaavaa yhteensä. Sarakkeiden C–AQ summa. Tähän sarakkeeseen ei täytetä tietoja, vaan sarakkeen tiedot summautuvat automaattisesti sarakkeiden C–AQ luvuista. Korkeakoulun tulee kuitenkin tarkistaa edellä mainittujen sarakkeiden täyttämisen jälkeen, että summatieto tässä sarakkeessa on oikein.

VASTATTAVAA: Sarakkeet AS–CJ

Taseen Vastattavaa -puoli kertoo, mistä lähteistä korkeakoulun varat on hankittu.

A. Oma pääoma

Sarake AS

Peruspääoma on korkeakouluun pysyvästi sijoitettua pääomaa.

Sarake AT

Pääomarahasto on säätiömuotoisia korkeakouluja koskeva rahasto, johon on merkitty varainhankintakampanjoihin liittyvä valtion vastinraha.

Sarake AU

Ylikurssirahasto

Sarake AV

Arvonkorotusrahasto osoittaa määrää, jolla pysyvien vastaavien arvoa on laskennallisesti korotettu. Arvonkorotusten tekemisessä noudatetaan kirjanpitolain säännöksiä. Arvonkorotus voidaan tehdä ainoastaan maa- tai vesialueisiin sekä pysyvien vastaavien sijoituksiin (jos ne on kirjattu hankintamenoon). Arvonkorotusrahosta ei voi tehdä siirtoja peruspääomaan tai osakepääomaan.

Sarakkeet AW–BC

Muut rahastot

AW = Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

AX = Vararahasto

AY = Yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaiset rahastot

AZ = Omakatteiset rahastot

BA = Muut sidotut rahastot

BB = Toimintapääoma

BC = Muut vapaat rahastot (esim. sijoitusrahasto)

Sarake BD

Edellisten tilikausien voitto (tappio) (+/-). Edellisiltä tilikausilta kertynyt yli- tai alijäämä merkitään erilliseksi oman pääoman eräksi, ellei sitä ole siirretty peruspääomaan tai muuhun oman rahaston pääomaan.

Sarake BE

Tilikauden voitto (tappio) (+/-) esitetään omana eränään taseen omassa pääomassa.

Sarake BF

Oma pääoma yhteensä. Tähän sarakkeeseen ei täytetä tietoja, vaan sarakkeen tiedot summautuvat automaattisesti sarakkeiden AS–BE luvuista. Korkeakoulun tulee kuitenkin tarkistaa sarakkeiden AS-BE täyttämisen jälkeen, että summatieto tässä sarakkeessa on oikein.

Sarake BG

Vähemmistöosuudet tytäryritysten tuloksesta ja omasta pääomasta esitetään taseessa erilliseränä. Tieto koskee vain konsernia.

B. Tilinpäätössiirtymät

Sarake BH = Poistoero

Sarake BI = Verotusperäiset varaukset

C. Pakolliset varaukset

Sarakkeet BJ–BM

Pakolliset varaukset ovat tiedossa olevia vastaisia menoja tai menetyksiä. Menon tai menetyksen realisoituessa kirjataan toteutuneet menot kuluiksi tuloslaskelmaan ja pakollinen varaus oikaistaan vastaavan kulutilin vähennykseksi.

BJ = Eläkevaraukset

BK = Verovaraukset

BL = Muut pakolliset varaukset

Sarake BM

Konsernireservi on konsernipassiivan kohdistamaton osa. Tieto koskee vain konsernia.

D. Vieras pääoma

Vieras pääoma jaetaan pitkäaikaiseen ja lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Lyhytaikaista vierasta pääomaa ovat enintään yhden vuoden kuluttua erääntyvät velat ja pitkäaikaista yli vuoden kuluttua erääntyvät velat.

Sarake BN

Omakatteisten rahastojen velat

Sarakkeet BO–BZ

Pitkäaikainen vieras pääoma

BO = Pitkääaikaiset pääomalainat
BP = Pitkääaikaiset joukkovelkakirjalainat
BQ = Pitkääaikaiset vaihtovelkakirjalainat
BR = Pitkääaikaiset lainat rahoituslaitoksilta
BS = Pitkääaikaiset eläkelainat
BT = Pitkääaikaiset saadut ennakot
BU = Pitkääaikaiset ostovelat
BV = Pitkääaikaiset rahoitusvekselit
BW = Pitkääaikaiset velat saman konsernin yrityksille. Tietoa ei ilmoiteta konsernista.
BX = Pitkääaikaiset velat omistusyhteisyrityksille
BY = Pitkääaikaiset muut velat
BZ = Pitkääaikaiset siirtovelat

Sarakkeet BW–CI

Lyhytaikainen vieras pääoma

CA = Lyhytaikaiset pääomalainat
CB = Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat
CC = Lyhytaikaiset vaihtovelkakirjalainat
CD = Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta
CE = Lyhytaikaiset eläkelainat
CF = Lyhytaikaiset saadut ennakot
CG = Lyhytaikaiset ostovelat
CH = Lyhytaikaiset rahoitusvekselit
CI = Lyhytaikaiset velat saman konsernin yrityksille. Tietoa ei ilmoiteta konsernista.
CJ = Lyhytaikaiset velat omistusyhteisyrityksille
CK = Lyhytaikaiset muut velat
CL = Lyhytaikaiset siirtovelat

Sarake CM

Vastattavaa yhteensä. Sarakkeiden BF–CL summa. Tähän sarakkeeseen ei täytetä tietoja, vaan sarakkeen tiedot summautuvat automaattisesti sarakkeiden BF–CL luvuista. Korkeakoulun tulee kuitenkin tarkistaa edellä mainittujen sarakkeiden täyttämisen jälkeen, että summatieto tässä sarakkeessa on oikein. Mikäli tämän sarakkeen summa poikkeaa sarakkeen AR (Vastavaa yhteensä) summasta, näkyy tämän sarakkeen luku punaisena.

Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon laadintaa varten tarvittavat tarkentavat tiedot

Omakatteisten rahastojen varat

Sarakkeet CN–CS

CN = Omakatteisten rahastojen sijoitukset yhteensä. Sarakkeiden CO–CQ summa. Tähän sarakkeeseen ei täytetä tietoja, vaan sarakkeen tiedot summautuvat automaattisesti sarakkeiden CO–CQ luvuista. Korkeakoulun tulee kuitenkin tarkistaa edellä mainittujen sarakkeiden täyttämisen jälkeen, että summatieto tässä sarakkeessa on oikein.

Sijoitukset eritellään kolmeen ryhmään seuraavasti:

CO = Rahasto-osuudet
CP = Muut osakkeet ja osuudet
CQ = Muut arvopaperit

Sarake CR

Rahat ja pankkisaamiset

Sarake CS

Muut varat

4.2.7.3 Toimintokohtainen erittely varsinaisen toiminnan tuotoista ja kuluista

Korkeakoulujen tulee laatia toiminto-/alatoimintokohtainen erittely, joka täsmää tilikauden tulokseen. Toimintokohtaisia tietoja käytetään korkeakoulujen toiminnan seuraamiseen korkeakoulujärjestelmän näkökulmasta, jolloin toimintojen määrittelyn peruslähtökohta on korkeakouluille yliopistolaissa määritellyt tehtävät. Varsinaisella toiminnalla tarkoitetaan liikevoittoon/tappioon sisältyviä tuottoja ja kustannuksia.

Tiedonkeruulomakkeella 3 kerättävät tiedot

Toimintokohtaiset tuotot ja kulut ilmoitetaan vain korkeakoulusta, ei korkeakoulukonsernista. Tiedot ilmoitetaan tilikaudelta 2019. Tämän lomakkeen tietojen tulee täsmätä tuloslaskelmassa esitettyjen tietojen kanssa.

Sarake A

Korkeakoulun nimi. Nimi haetaan valikosta vain ensimmäiselle riville, jonka jälkeen lomake täyttää automaattisesti saman tunnuksen muille riveille.

Sarake B

Tilikausi 1.1.–31.12.20XX kalenterivuoden tarkkuudella (YYYY), esim. 2012.

Sarake C

Toiminnolla tarkoitetaan yliopiston päätoimintoja, jotka ovat koulutustoiminta, tutkimustoiminta ja tutkimukseen rinnastettava taiteellinen toiminta, muu yhteiskunnallinen toiminta sekä harjoittelukoulu ja Kansalliskirjasto. Mikäli yliopistolla ei ole jotakin alla luetelluista toiminnoista, jätetään kyseisen toiminnon osalta tiedot täyttämättä.

- **Toiminnot yhteensä**, summatieto varsinaisen toiminnan tuotoista ja kuluista
- Koulutustoiminta muodostuu seuraavista osa-alueista. Osa-alueet perustuvat yliopistolain määriteltyihin yliopiston koulutusmuotoihin, erityisesti 7 § 1 mom.: "Yliopistoissa voidaan suorittaa alempia ja ylempiä korkeakoulututkintoja sekä tieteellisiä, taiteellisia ja ammatillisia jatkotutkintoja. Yliopistot voivat järjestää myös erikoistumiskoulutusta, tutkintojen osia sisältävää koulutusta täydennyskoulutuksena, avoimena yliopisto-opetuksena tai muutoin erillisinä opintoina sekä muuta täydennyskoulutusta."
 - Perustutkintokoulutus: alempaan (kandidaatti) ja ylempään (maisteri) korkeakoulututkintoon tähtäävä koulutus sekä maisteriohjelmat, ml. lukukausimaksukokeiluun kuuluvat ohjelmat
 - Tutkintojen osat (maksuasetuksen mukaiset): Erilliset opinnot (erilliset opinto-oikeudet) sekä avoimessa yliopisto-opetuksessa suoritettavat opinnot, joista perittävistä maksuista on säädetty valtioneuvoston asetuksessa yliopistojen toiminnassa perittävistä maksuista (1082/2009). Perustutkintojen osia suoritettaviksi katsotaan vain ne henkilöt, joilla ei ole tutkinnon suoritusoikeutta kyseisessä yliopistossa.
 - Erikoistumiskoulutus: Yliopistolain 7 c §:n mukainen erikoistumiskoulutus. Yliopistojen erikoistumiskoulutukset ovat korkeakoulututkinnon jälkeen suoritettaviksi tarkoitettuja, jo työelämässä toimineille suunnattuja ammatillista kehittymistä ja erikoistumista edistäviä koulutuksia, joiden tavoitteena on tuottaa osaamista sellaisilla asiantuntijuuden aloilla, joilla ei ole markkinaehtoisesti toteutettua koulutustarjontaa.
 - Muut tutkintojen osat ja tilauskoulutus: Tutkintojen osia sisältä koulutus kun se järjestetään täydennyskoulutuksena sekä yliopistolain 9 §:n mukainen tilauskoulutus.
 - Muu täydennyskoulutus: Muu täydennyskoulutus joka ei koostu tutkintojen osista.
- **Tutkimustoiminta** muodostuu tieteellisestä ja taiteellisesta jatko-tutkintokoulutuksesta sekä tieteellisestä tutkimuksesta.
 - Tieteellinen ja taiteellinen jatkotutkintokoulutus: tutkintotavoitteiset tieteelliset ja taiteelliset jatko-opinnot (lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot) sekä tutkijakoulut
 - Tieteellinen tutkimus: perustutkimus, soveltava tutkimus sekä kehittämistyö, ml. jatkotutkintokoulutukseen liittyvä tutkimus.
 - Taiteellinen toiminta: sellaista taiteellista toimintaa, joka ei liity suoraan yliopiston koulutustoimintaan tai taiteelliseen jatkotutkintokoulutukseen. Tällaista taiteellista toimintaa on esimerkiksi taiteellisin kriteerein rekrytoitujen opetushenkilöstön harjoittama työsuunnitelmaan kuuluva taiteellinen toiminta, joka on rinnastettavissa tieteelliseen tutkimukseen.
- **Muu yhteiskunnallinen toiminta** on muuta koulutukseen, tutkimukseen ja taiteelliseen toimintaan liittymätöntä toimintaa, jota ei voida yleiskustannusluonteisena vyöryttää edellä mainituille ydintoiminnoille.
 - Erillislakien mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet, jotka eivät liity koulutukseen tai tutkimukseen, kuten oikeuskemian suorittamat oikeuskemialliset tutkimukset ja oikeushammaslääketieteellinen toiminta.
 - Muut yleistoiminnot; tehtävät, jotka liittyvät ensisijaisesti vuorovaikutukseen ympäröivän yhteiskunnan kanssa, alumnitoiminta, tutkimustulosten kaupallistaminen sekä tiedon siirto/vaihto.
- **Harjoittelukoulutoimintaa** on yliopistoissa, joissa järjestetään opettajankoulutusta. Yliopistolain mukaisesti tällaisissa yliopistoissa tulee olla opetusharjoittelua ja opettajankoulutuksen kehittämistä varten tarpeellinen määrä harjoittelukouluja, joissa voidaan järjestää esi- ja perusopetusta sekä lukiokoulutusta. Opetusharjoittelu voi tapahtua myös harjoittelukoulun ulkopuolella.
- **Kansalliskirjasto** on Suomen suurin ja vanhin tieteellinen kirjasto, joka vastaa toimialallaan kansallisen kulttuuriperinnön tallettamisesta, ylläpidosta ja saatavuudesta. Kansalliskirjasto toimii Helsingin yliopiston yhteydessä. Kansalliskirjaston tehtävänä on kehittää ja tarjota kansallisia palveluja yliopistojen kirjastoille, yleisille kirjastoille, ammattikorkeakoulukirjastoille ja erikoiskirjastoille sekä edistää kirjastoalan kotimaista ja kansainvälistä yhteistyötä. Kansalliskirjasto toiminto muodostuu yliopistolain 70 §:n mukaisista Kansalliskirjastotehtävistä sekä muista tehtävistä.

Ensimmäiselle riville voi syöttää tiedot vain sarakkeisiin A ja B. Muihin sarakkeisiin ei voi syöttää itse tietoja, vaan rivin tiedot summautuvat automaattisesti alempien rivien luvuista.

Sarakkeet D–H

Tuotot. 'Toiminnot yhteensä' -rivillä esitettyjen tuottojen tulee täsmätä tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen kanssa.

D = Varsinaisen toiminnan tuotot yhteensä. Tähän sarakkeeseen ei täytetä tietoja, vaan sarakkeen tiedot summautuvat automaattisesti sarakkeista E–H. Vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa

E = Korkeakoulujen valtionrahoitus, vrt. tuloslaskelma sarake D.

F = Avustustuotot, vrt. tuloslaskelma sarake E

G = Liiketoiminnan tuotot, vrt. tuloslaskelma sarake F

H = Muut tuotot, vrt. tuloslaskelma sarake G

Sarake I = Kulut yhteensä. Summan tulee täsmätä Tuloslaskelma -tiedonkeruun lomakkeella sarakkeessa AD esitettyjen kulujen kanssa.

Sarake J = Kuluista katettu omakatteisista rahastoista tai sidotuista rahastoista. Tarkoittaa kulujen sitä osuutta joka on katettu omakatteisten rahastoista tai sidotuista rahastoista. Siirrot omakatteisista rahastoista ja sidotuista rahastoista on kokonaisuudessaan esitetty tuloslaskelmatiedonkeruun sarakkeissa BX ja CA.

4.2.7.4 Tutkimusrahoitus

Tutkimusrahoitus-tiedonkeruun avulla kuvataan tutkimukseen ja kehittämistoimintaan käytettyjä resursseja, eli yliopiston tilikauden aikana syntyneitä tutkimusmenoja vastaavaa rahoitusta. **Tutkimustoiminnan määritelmänä käytetään Tilastokeskuksen määritelmää tutkimuksesta ja siihen verrattavissa olevasta kehittämistyöstä**, joka perustuu OECD:n suosituksiin. Tutkimustoiminnalla ei siis tässä tarkoiteta samaa asiaa kuin tiedonkeruulomakkeen 3 toiminnolla tutkimustoiminta, joka koostuu tieteellisestä ja taiteellisesta jatko-tutkintokoulutuksesta, tieteellisestä tutkimuksesta sekä taiteellisesta toiminnasta.

Tutkimusrahoituksen määritelmä on Tilastokeskuksen tiedonkeruun mukainen, <https://www.tilastokeskus.fi/keruu/kotk/index.html>. Suhteessa toimintokohtaisen tuloslaskelman tiedonkeruuseen tämä tarkoittaa eroavaisuuksia mm. poistojen huomioimisessa ja välillisten kustannusten merkitsemisessä.

Tiedonkeruulomakkeella 4 kerättävät tiedot

Tiedot tilikauden aikana syntyneitä tutkimusmenoja vastaava rahoituksesta ilmoitetaan rahoituslähteittäin ja laitos/vastuualueittain (alayksikkökoodi). Laitostiedosta johdetaan tietojen raportoinnissa rahoituksen ohjauksen ala -tieto. Laitosten yksikkökoodit toimitetaan luvun 4.2.9 YO Alayksikkökoodistot mukaisesti. Samaa koodistoa käytetään myös julkaisu- ja henkilöstötiedonkeruussa. Rahoituslähteet ilmoitetaan tarkemmalla jaotellulla kuin tuloslaskelmassa (tiedonkeruulomake 1). Tiedot ilmoitetaan euron tarkkuudella.

Sarake A

Yliopiston nimi.

Sarake B

Tilikausi 1.1.–31.12.20XX kalenterivuoden tarkkuudella (YYYY), esim. 2012.

Sarake C

Laitos/vastuualue -tieto, koodi. Käytetään samoja laitoskoodeja kuin henkilöstö- ja julkaisutiedonkeruussa.

Sarake D

Tilikauden tutkimusmenot yhteensä ($D=E+F+AF$). Lomake summaa tähän kohtaan tiedot automaattisesti sarakkeista E, F ja AF eli tämä kohta täytetään syöttämällä tiedot näihin sarakkeisiin. Yliopiston tulee kuitenkin tarkistaa sarakkeiden E, F ja AF täyttämisen jälkeen, että summatieto sarakkeessa D on oikein.

Tutkimusmenoiksi kirjataan tilikauden aikana syntyneet tutkimusmenot, ml. tutkimusinvestoinnit. Meno syntyy, kun suorite vastaanotetaan (esim. tutkimuslaite, tutkijan työpanos, tutkimukseen liittyvät matkat). **Tutkimustoiminta** määritellään seuraavasti (vastaa jo aikaisemmin KOTA -tiedonkeruussa käytettyä määritelmää):

Tutkimuksella ja siihen verrattavissa olevalla kehittämistyöllä tarkoitetaan systemaattista toimintaa tiedon lisäämiseksi ja tiedon käyttämistä uusien sovellusten löytämiseksi. Kriteerinä on, että toiminnan tavoitteena on tuottaa jotain olennaista uutta. **Tutkimus- ja kehittämistoimintaan sisällytetään perustutkimus, soveltava tutkimus sekä kehittämistyö.**

Perustutkimuksella tarkoitetaan sellaista toimintaa uuden tiedon saavuttamiseksi, joka ei ensisijaisesti tähtää käytännön sovellukseen. Perustutkimusta on esim. ominaisuuksien, rakenteiden ja riippuvuuksien analyysit, joiden tavoitteena on uusien hypoteesien, teorioiden ja lainalaisuuksien muodostaminen ja testaaminen.

Soveltavalla tutkimuksella tarkoitetaan sellaista toimintaa uuden tiedon saavuttamiseksi, joka ensisijaisesti tähtää tiettyyn käytännön sovellukseen. Soveltavaa tutkimusta on esim. sovellusten etsiminen perustutkimuksen tuloksille tai uusien menetelmien ja keinojen luominen tietyn ongelman ratkaisemiseksi.

Kehittämistyöllä tarkoitetaan systemaattista toimintaa tutkimuksen tuloksena ja/tai käytännön kokemuksen kautta saadun tiedon käyttämiseksi uusien aineiden, tuotteiden, tuotantoprosessien, menetelmien ja järjestelmien aikaansaamiseen tai olemassa olevien olennaiseen parantamiseen.

Yliopiston tutkimustoiminta

Yliopiston tutkimustoiminnaksi katsotaan tutkimustoiminta, joka täyttää tutkimustoiminnan tuntomerkit ja jota harjoitetaan yliopiston t&k-henkilökuntaan kuuluvien henkilöiden toimesta.

Tutkimusta tekevät **jatkotutkinto-opiskelijat**, jotka ovat palvelus-, sopimus- tai vastaavassa suhteessa siihen yliopistoon, jossa he opiskelevat lasketaan mukaan tutkimushenkilökuntaan siltä osin kuin heidän tehtävänsä täyttävät tutkimustoiminnan tuntomerkit eli ovat t&k-toimintaa (tutkimusta ei ole: jatko-opintoihin liittyvät pakolliset opinnot ja harjoittelu, alempien vuosikurssien opiskelijoiden opettaminen ym.).

Tutkimustoimintaan lasketaan **opettajien/professorien** väitöskirjojen ohjaustyö, muiden tutkimusprojektien ohjaaminen sekä omat tutkimusprojektit. Jatkotutkinto-opiskelijoiden opettaminen (ml. menetelmäopinnot) ei ole tutkimustoimintaa.

Lisätietoa: Frascati Manual, OECD 2015.

Sarake E

Yliopiston oma tutkimusrahoitus tilikaudella sisältää yliopiston oman rahoituksen sekä OKM:n yliopistolain 49§:n mukaisen rahoituksen.

Sarake F

Ulkopuolinen tutkimusrahoitus yhteensä, sarakkeiden G–AF summa. Sisältää kaiken muun kuin sarakkeissa E ja AG ilmoitetun tutkimusrahoituksen. Lomake summaa tähän kohtaan tiedot automaattisesti sarakkeista G-AF eli tämä kohta täytetään syöttämällä tiedot näihin sarakkeisiin. Yliopiston tulee kuitenkin tarkistaa lomakkeen täyttämisen jälkeen, että summatieto sarakkeessa F on oikein.

Ulkopuolisen tutkimusrahoituksen rahoituslähde määritellään alkuperäisen rahoituslähteen mukaan, mikäli alkuperäinen rahoituslähde on tiedossa. Monesti rahoituspäätöksen myötä saatava rahoitus koostuu useasta erilaisesta lähteestä. Tiedonkeruussa on erotettava toisistaan tapaukset, joissa;

A) tietty toimija kokoaa yhteen eri toimijoiden rahoitusta ja myöntää sen näiden toimijoiden puolesta rahoitusmyönnössä (ns. real common pot), sekä

B) tietty toimija tekee rahoituspäätöksen jossa myös toinen rahoittaja osallistuu rahoitukseen, mahdollisesti ennakoon sovitulla osuudella (ns. virtual common pot).

A-mallin mukaisissa tapauksissa rahoitus merkitään rahoituspäätöksen tehneen toimijan mukaiseen luokkaan. Esimerkkejä A-mallista ovat Nordforsk-rahoitus sekä tietyt Horisontti 2020 kytkennäiset ohjelmat (mm. QuantERA Cofund). B-mallin mukaisissa tapauksissa rahoitus merkitään omina osuuksinaan kaikkien rahoittajien mukaiseen luokkaan. Esimerkkejä B-mallista ovat tietyt Horisontti 2020 kytkennäiset ohjelmat (mm. Ecsel, ERA-NET cofund), Strategisen tutkimusneuvoston vastinraha sekä EIT-rahoitus.

Erilaisia korkeakoulujen välisiä yhteistyöprojekteja kohdallaan seuraavasti; jos projektista on olemassa konsortiosopimus, niin sitten merkitään alkuperäisen lähteen (esim. Business Finland) mukaan. Jos kyseessä on alihankintasopimus niin sitten merkitään luokkaan X "kotimaiset korkeakoulut".

Sarakkeet G–X

Kotimainen tutkimusrahoitus yhteensä saadaan summaamalla sarakkeet G–X

G = Suomen Akatemia

H = Muu opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitus

I = Business Finlandin rahoitus

J = Muu työ- ja elinkeinoministeriön rahoitus

K = Ulkoasiainministeriön rahoitus

L = Oikeusministeriön rahoitus

M = Sisäasiainministeriön rahoitus

N = Puolustusministeriön rahoitus

O = Valtiovarainministeriön rahoitus

P = Maa- ja metsätalousministeriön rahoitus

Q = Liikenne- ja viestintäministeriön rahoitus

R = Sosiaali- ja terveysministeriön rahoitus

S = Ympäristöministeriön rahoitus

T = Kunnat ja kuntainliitot, esim. kunnan virastot ja laitokset, maakuntien liitot, kuntayhtymät, seutukuntayhtymät sekä kuntia palvelevat voittoa tavoittelemattomat kuntayhteisöt (pl. kuntien liikelaitokset ja pääasiassa liiketoimintaa harjoittavat yksiköt sekä liikelaitoskuntayhtymät). Sisältää myös perusasteen ja toisen asteen koulutuksen järjestäjät siltä osin kun eivät ole yrityksiä.

U = Muulla julkisella rahoituksella tarkoitetaan työeläkelaitoksilta sekä muilta sosiaaliturvarahastoilta saatua rahoitusta. Muuhun julkiseen rahoitukseen luetaan mm. eläkevakuutusyhtiöt, eläkesäätiöt ja -kassat sekä työttömyysvakuutusjärjestelmää hoitavat yksiköt, esim. KELA, FINNVERA, SITRA, Työsuojelurahasto ja Valtioneuvoston kanslian myöntämä rahoitus (esim. TEAS-rahoitus)

V = Kotimaiset rahastot ja säätiöt, ml. järjestöt, yhteisöt ja yksityiset henkilöt. Sisältää kirkot ja ammattiliitot.

W = Kotimaiset yritykset, ml. rahoituslaitokset. Yritys/ monikansallisen yrityksen tytäryhtiö määritellään kotimaiseksi jos toimijalla on suomalainen y-tunnus.

X = Kotimaiset korkeakoulut (kotimaiset yliopistot, ammattikorkeakoulut ja yliopistolliset sairaalat). Korkeakoulujen väliset yhteistyöprojektit: Jos projektista on olemassa konsortiosopimus rahoitus merkitään alkuperäisen lähteen (esim. Business Finland) mukaan. Jos kyseessä on alihankintasopimus, rahoitus merkitään luokkaan "kotimaiset korkeakoulut".

Sarakkeet Y–AF

Ulkomainen tutkimusrahoitus yhteensä saadaan summaamalla sarakkeet Y–AF

Y = Ulkomainen yritysrahoitus. Sisältää kotimaisten konsernien ulkomaiset tytäryhtiöt.

Z = Suoraan EU:lta tuleva puiteohjelmärahoitus tai muu laadullisesti kilpailtu EU-rahoitus

AA = EAKR-rahoitus. Sisältää EU-osuuden ja valtion rahoitusosuuden. Myös INTERREG-rahoitus merkitään tähän kohtaan. Kuntaosuus tms. ilmoitetaan kyseisen rahoittajan sarakkeessa.

AB = ESR-rahoitus Sisältää EU-osuuden ja valtion rahoitusosuuden. Kuntaosuus tms. ilmoitetaan kyseisen rahoittajan sarakkeessa.

AC = muu edellisiin luokkiin sisällymätön EU-rahoitus, esim. muut EU-rahastot (maalatalous-, meri- ja kalatalousrahastot), CBC, CF, Northern Periphery and Arctic Programme.

AD = Ulkomaiset rahastot ja säätiöt. Itsenäiset ulkomaalaiset säätiöt (esim. Wellcome Trust).

AE = Kansainvälisiltä järjestöiltä saatu rahoitus. Sisältää ei-kansalliset järjestöt, esim. CERN, ESA, YK, Nordforsk.

AF = Muu ulkomainen rahoitus. Tämä sarake sisältää kaiken muun ulkomaisen rahoituksen, esim. ulkomaalaiset korkeakoulut ja ulkomaalaiset valtiosidonnaiset rahoittajat (esim. muiden maiden Suomen Akatemiaa vastaavat toimijat).

Sarake AG

Yliopiston omat varat. Kirjataan esim. oman liiketoiminnan, varainhankinnan sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotolla rahoitettu tutkimus.

Linkkejä luokittelutietoihin:

Kunkin ministeriön alaisuuteen kuuluvat virastot ja laitokset (tiedonkeruun kohdat H, J-S).

http://www.valtiokonttori.fi/fi-FI/Tietoa_Valtiokonttorista/Julkaisut_ja_tilastot/Tilastot/Henkilostojohtamisen_tukeminen/Tahtikoodistot

Kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt (tiedonkeruun kohta V).

<http://tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/sektoriluokitus/001-2013/s.15.html>

4.2.7.5 Yliopiston varsinaisen toiminnan kokonaiskustannukset

Tilinpäätösraportoinnin lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö tarvitsee myös OKM:n ohjauksen ala -kohtaisia kustannustietoja yliopistojen varsinaisesta toiminnasta. Tiedot yliopistojen varsinaisen toiminnan kustannuksista kerätään toiminnoittain ja toimintojen osa-alueittain sekä OKM:n ohjauksen aloittain. Yliopistojen taloushallinto tulee järjestää kokonaiskustannusmallin mukaisesti siten, että OKM:n ohjauksen ala -kohtaiset tiedot on mahdollista tuottaa opetus- ja kulttuuriministeriölle.

Tiedonkeruulomakkeella 5 kerättävät tiedot

Tiedot varsinaisen toiminnan kustannuksista kerätään toiminnoittain ja OKM:n ohjauksen aloittain. Harjoittelukouluista ja Kansalliskirjastosta ei kuitenkaan ilmoiteta OKM:n ohjauksen ala -tietoa. Toiminnoittaisten yhteensä-summien tulee täsmätä tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetyn toimintokohtaisen tuloslaskelman kulutietojen kanssa (tiedonkeruulomake 3). Tiedot ilmoitetaan euron tarkkuudella.

Tiedot ilmoitetaan tilikaudelta 2019.

Sarake A

Yliopiston nimi.

Sarake B

Tilikausi 1.1.–31.12.20XX kalenterivuoden tarkkuudella (YYYY), esim. 2012. Tilikausi on merkitty valmiiksi lomakkeeseen.

Sarake C

OKM:n ohjauksen ala (ks. luku 7.2). Harjoittelukouluista ja Kansalliskirjastosta ilmoitetaan kuitenkin ainoastaan OKM:n ohjauksen alat yhteensä -summatieto. OKM:n ohjauksen ala valitaan tietoja syötettäessä lomakkeen alasvetovalikosta.

Sarake D

Yliopiston varsinaisen toiminnan kokonaiskustannukset yhteensä sekä OKM:n ohjauksen aloittaiset summatiedot ($D = E + K + O + R + AA$).

Sarakkeet E–J

Koulutustoiminta yhteensä (E) muodostuu alla luetelluista osa-alueista (F+G+H+I+J). Lomake summaa tähän kohtaan tiedot automaattisesti sarakkeista F–J eli tämä kohta täytetään syöttämällä tiedot näihin sarakkeisiin. Yliopiston tulee kuitenkin tarkistaa sarakkeiden F–J täyttämisen jälkeen, että summatieto (sarakeessa E) on oikein.

F = Perustutkintokoulutus: alempaan (kandidaatti) ja ylempään (maisteri) korkeakoulututkintoon tähtäävä koulutus sekä maisteriohjelmat, ml. lukuvuosisuoritusmaksut.

G = Tutkintojen osat (maksuasetuksen mukaiset): Erilliset opinnot (erilliset opinto-oikeudet) sekä avoimessa yliopisto-opetuksessa suoritettavat opinnot, joista perittävistä maksuista on säädetty valtioneuvoston asetuksessa yliopistojen toiminnassa perittävistä maksuista (1082/2009). Perustutkintojen osia suorittaviksi katsotaan vain ne henkilöt, joilla ei ole tutkinnon suoritusoikeutta kyseisessä yliopistossa.

H = Muut tutkintojen osat ja tilauskoulutus: Tutkintojen osia sisältä koulutus kun se järjestetään täydennyskoulutuksena sekä yliopistolain 9 §:n mukainen tilauskoulutus.

I = Erikoistumiskoulutus: Yliopistolain 7 c §:n mukainen erikoistumiskoulutus. Yliopistojen erikoistumiskoulutukset ovat korkeakoulututkinnon jälkeen suoritettaviksi tarkoitettuja, jo työelämässä toimineille suunnattuja ammatillista kehittymistä ja erikoistumista edistäviä koulutuksia, joiden tavoitteena on tuottaa osaamista sellaisilla asiantuntijuuden aloilla, joilla ei ole markkinaehtoisesti toteutettua koulutustarjontaa.

J = Muu täydennyskoulutus: Muu täydennyskoulutus joka ei koostu tutkintojen osista.

Sarakkeet K–N

Tutkimus ja tutkimukseen rinnastettavissa oleva taiteellinen toiminta muodostuu jatkotutkintokoulutuksesta, tieteellisestä tutkimuksesta ja taiteellisesta toiminnasta. Lomake summaa tähän kohtaan tiedot automaattisesti sarakkeista L–N eli tämä kohta täytetään syöttämällä tiedot näihin sarakkeisiin. Yliopiston tulee kuitenkin tarkistaa sarakkeiden L–N täyttämisen jälkeen, että summatieto (sarakeessa K) on oikein.

K = Tutkimuksen ja taiteellisen toiminnan kustannukset yhteensä, josta

L = Jatkotutkintokoulutus: Tutkintotavoitteiset tieteelliset ja taiteelliset jatko-opinnot (lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot) sekä tutkijakoulut.

M = Tieteellinen tutkimus: Perustutkimus, soveltava tutkimus sekä kehittämissyö, ml. jatkotutkintokoulutukseen liittyvä tutkimus.

N = Taiteellinen toiminta: Sellaista taiteellista toimintaa, joka ei liity suoraan yliopiston koulutustoimintaan tai taiteelliseen jatkotutkintokoulutukseen. Tällaista taiteellista toimintaa on esimerkiksi taiteellisiin kriteerein rekrytoitujen opetushenkilöstön harjoittama työsuunnitelmaan kuuluva taiteellinen toiminta, joka on rinnastettavissa tieteelliseen tutkimukseen.

Sarakkeet O–Q

Muu yhteiskunnallinen toiminta (O) on muuta koulutukseen, tutkimukseen ja taiteelliseen toimintaan liittymätöntä toimintaa, jota ei voida yleiskustannusluonteisena vyöryttää edellä mainituille ydintoiminnoille. Lomake summaa sarakkeen O tiedot automaattisesti sarakkeista P–Q eli tämä kohta täytetään syöttämällä tiedot näihin sarakkeisiin. Yliopiston tulee kuitenkin tarkistaa sarakkeiden P–Q täyttämisen jälkeen, että summatieto (sarakkeessa O) on oikein.

O = Muun yhteiskunnallisen toiminnan kustannukset yhteensä, joka muodostuu seuraavista osa-alueista:

P = Erillislakien mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet, jotka eivät liity tutkimukseen tai koulutukseen, kuten oikeuskemian suorittamat oikeuskemialliset tutkimukset ja oikeushammaslääketieteellinen toiminta. Mikäli yliopistolla ei ole tällaista toimintaa, jätetään tämä sarakke tyhjäksi.

Q = Muut yleistoiminnot; tehtävät, jotka liittyvät ensisijaisesti vuorovaikutukseen ympäröivän yhteiskunnan kanssa, alumnitoiminta, tutkimustulosten kaupallistaminen sekä tiedon siirto/vaihto, jotka eivät liity yliopiston ydintoimintoihin (koulutukseen, tutkimukseen eikä taiteelliseen toimintaan).

Sarakkeet R–Z

Harjoittelukoulutoimintaa on yliopistoissa, joissa järjestetään opettajankoulutusta. Yliopistolain mukaisesti tällaisissa yliopistoissa tulee olla opetusharjoittelua ja opettajankoulutuksen kehittämistä varten tarpeellinen määrä harjoittelukouluja, joissa voidaan järjestää esi- ja perusopetusta sekä lukiokoulutusta. Harjoittelu voi tapahtua myös harjoittelukoulun ulkopuolella.

R = Harjoittelukoulutoiminnan kustannukset yhteensä. Lomake summaa tähän kohtaan tiedot automaattisesti sarakkeista S ja W. Yliopiston tulee kuitenkin tarkistaa, että summatieto (sarakkeessa R) on tilinpäätöksessä esitetyn mukainen.

Harjoittelukoulujen suorat kustannukset kohdistetaan suoraan harjoittelukoulun toiminnan eri osa-alueille ja epäsuorat kustannukset kohdistetaan työtuntien perusteella, ellei kustannusten kohdentamiselle ole olemassa selkeää muuta perustetta (esim. toiminnon käytössä olevien tilojen pinta-ala kiinteistöön liittyvien kustannusten yhteydessä).

Harjoittelukoulutoiminta jakautuu seuraaviin osa-alueisiin:

Opetustehtävät (S–W):

S = Opetustehtävien kustannukset yhteensä. Lomake summaa tähän kohtaan tiedot automaattisesti sarakkeista T, U ja V eli tämä kohta täytetään syöttämällä tiedot näihin sarakkeisiin.

T = Esiopetukseen liittyvät opetustehtävät

U = Perusopetukseen liittyvät opetustehtävät

V = Lukiokoulutukseen liittyvät opetustehtävät

Opettajankoulutus ja kehitystehtävät (W–Z):

W = Opettajankoulutuksen ja kehitystehtävien kustannukset yhteensä. Lomake summaa tähän kohtaan tiedot automaattisesti sarakkeista X, Y ja Z eli tämä kohta täytetään syöttämällä tiedot näihin sarakkeisiin.

X = Harjoittelukoulussa tapahtuva harjoittelu

Y = Harjoittelukoulun ulkopuolella tapahtuva harjoittelu

Z = Opettajankoulutuksen kehittäminen

Sarakkeet AA–AE

Kansalliskirjasto toiminto (AA) muodostuu yliopistolain 70 §:n mukaisista Kansalliskirjastotehtävistä (AB–AD) sekä muista tehtävistä (AE). Kansalliskirjasto on Suomen suurin ja vanhin tieteellinen kirjasto, joka vastaa toimialallaan kansallisen kulttuuriperinnön tallettamisesta, ylläpidosta ja saatavuudesta. Kansalliskirjasto toimii Helsingin yliopiston yhteydessä.

AA = Kansalliskirjaston kustannukset yhteensä. Lomake summaa tähän kohtaan tiedot automaattisesti sarakkeista AB ja AE eli tämä kohta täytetään syöttämällä tiedot näihin sarakkeisiin. Yliopiston tulee kuitenkin tarkistaa tietojen syöttämisen jälkeen, että summatieto sarakkeessa AA on oikein.

Z = Yliopistolain mukaisten Kansalliskirjastotehtävien kustannukset yhteensä. Lomake summaa tähän kohtaan tiedot automaattisesti sarakkeista AC ja AF eli tämä kohta täytetään syöttämällä tiedot näihin sarakkeisiin.

AC = Kansallisen kulttuuriperinnön tallettaminen, ylläpito ja saatavuus

AD = Kansalliset palvelut kirjastoille ja korkeakoulusektorille sekä kirjastoalan kotimainen ja kansainvälinen yhteistyö

AE = Muilla tehtävillä tarkoitetaan ensisijaisesti HY:lle toteutettavaa tehtävää.

4.2.7.6 Tiedot liiketoiminnasta

Tiedonkeruulomakkeella 6 kerättävät tiedot

Tiedot liiketoiminnasta kerätään tiedot yliopistojen taloushallinnan koodiston mukaisesti. Tiedot kerätään euron tarkkuudella. Tiedot annetaan sekä tilinpäätösvuodelta että vertailukaudelta (=edellinen vuosi)

Sarake A: Yliopiston nimi.

Sarake B: Tilikausi 1.1.–31.12.20XX kalenterivuoden tarkkuudella (YYYY), esim. 2013. Tilikausi valitaan tietoja syötettäessä tiedonkeruulomakkeen alasvetovalikosta, josta on mahdollista valita tilikaudeksi tilinpäätösvuosi tai vertailuvuosi (=edellinen vuosi). Lomakkeelle syötetään ensin vertailuvuoden tiedot ja sitten tilinpäätösvuoden tiedot.

Sarake C: LIIKEVAIHTO
Sarake D: Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos
Sarake E: Valmistus omaan käyttöön
Sarake F: Liiketoiminnan muut tuotot
Sarake G: Henkilöstökulut
Sarake H: Poistot ja arvonalentumiset
Sarake I: Liiketoiminnan muut kulut
Sarake J: LIIKEVOITTO (-TAPPIO)
Sarake K: Rahoitustuotot ja -kulut
Sarake L: VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA
Sarake M: Tilinpäätössiirrot
Sarake N: Tuloverot
Sarake O: Muut välittömät verot
Sarake P: TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)

Taloustiedonkeruun lomakkeiden 1, 3 ja 5 yhtymäkohdat:

Taloustiedonkeruun lomakkeiden 1, 3 ja 5 yhteyksiä tarkistetaan tietojen syöttövaiheessa. Alla on listattuna ne kohdat joiden pitää täsmätä lomakkeiden välillä:

Lomakkeet 1 ja 3:

- Korkeakoulujen valtionrahoitus: lomake 1 sarake D = lomake 3 sarake E (rivi 8 toiminnot yhteensä)
- Avustustuotot: lomake 1 sarake E = lomake 3 sarake F (rivi 8 toiminnot yhteensä)
- Liiketoiminnan tuotot: lomake 1 sarake F = lomake 3 sarake G (rivi 8 toiminnot yhteensä)
- Muut tuotot: lomake 1 sarake G = lomake 3 sarake H (rivi 8 toiminnot yhteensä)
- Kulut yhteensä: lomake 1 sarake AD = lomake 3 sarake I (rivi 8 toiminnot yhteensä)

Lomakkeet 3 ja 5:

- Koulutustoiminta, kulut yhteensä: lomake 3 sarake I, rivi 9 = lomake 5 sarake E
- Tutkimustoiminta, kulut yhteensä: lomake 3 sarake I, rivi 10 = lomake 5 sarake K
- Muu yhteiskunnallinen toiminta, kulut yhteensä: lomake 3 sarake I, rivi 11 = lomake 5 sarake O
- Harjoittelukoulut, kulut yhteensä: lomake 3 sarake I, rivi 12 = lomake 5 sarake R
- Kansalliskirjasto, kulut yhteensä: lomake 3 sarake I, rivi 13 = lomake 5 sarake AA